

WAAROM DIT BOEK?

Een ode aan *kroes & krul*

Bijna dertig procent van de Nederlandse bevolking heeft niet-westers haar, en dat percentage neemt alleen maar toe. Deze groep geeft veel meer (bijna het dubbele) uit aan looks dan de 'doorsnee' klant; dat geldt wordt met name besteed aan kappersbezoekjes, extensions en andere haarbehandelingen. Black hair is nog nooit zo en vogue geweest als nu. Kroeshaar-events worden aan de lopende band georganiseerd, YouTube staat bol van de 'how to'-tutorials, webwinkels voor kroeshaarproducten schieten als paddenstoelen uit de grond, en recent vond in Amsterdam de eerste Miss Black Hair Nederland-verkiezing ooit plaats.

Terwijl Oscarwinnares en model Lupita Nyong'o internationaal gezien het ultieme black hair-icoon is, zijn het in ons land BN'ers als Sylvana Simons, Typhoon en Giovanna, modellen als Ovo Drenth, en Angélique Houtveen, radio-dj, die de toon zetten. We zien met name in de grote steden steeds meer zwarte vrouwen met natuurlijk kroes- en krulhaar. Tegelijkertijd zijn weave-kapsels, vlechtecoupes en uitzinnige pruiken ook mateloos populair. Erg? Welnee! Gek? Evenmin. Black hair wordt tegenwoordig in al zijn verscheidenheid gevierd. En dat werd tijd. Heel lang gold kroeshaar als 'niet stylish', 'niet representatief' en 'niet fashionable'. En in bepaalde groepen, beroepen en (sub)culturen is dat nog steeds zo. Waarom wordt een stewardess met een afro door haar leidinggevende aangesproken op haar coupe?

Waarom zien we anno 2015 nog zo weinig zwarte vrouwen in de media en op de covers van (Nederlandse) magazines? Waarom is de 'going natural movement' juist in deze tijd zo populair? Rocken deze vrouwen (en mannen) hun natuurlijke haar vanuit principiële overwegingen, of omdat het gewoonweg een trend is? En waarom moet je je als zwarte vrouw met extensions of kunstvlechten verantwoorden tegenover black hair-fundamentalisten? Kiezen voor een black hair-coupe heeft dus consequenties. Omdat je zelf een statement wilt maken of omdat anderen denken dat je dat doet. Over deze kwesties en meer gaat dit boek. We spraken met black hair personalities over hun fascinatie, frustraties, haargeheimen en anekdotes. En met experts die hun visie geven op de ontwikkeling van het vak. Al deze van wijn,

cappuccino en kruidenthee doordrenkte sessies resulteerden in de uitgave die nu voor je ligt: een boek vol heerlijke, hilarische, hysterische, ontroerende en inspirerende haarverhalen, dat een inkijkje geeft in de wereld van kroes en krul. Het boek bestaat uit drie componenten: interviews met black hair personalities, met professionals die hun visie geven op het vak en een lijst met veel gebruikte black hair-begrippen. *Little Black Hair Book* brengt een ode aan black hair in al zijn verschijningsvormen én aan de draagsters ervan: de mooie, stoere, stijlvolle, bevoegen, ambitieuze en fashionable vrouwen, die we in bladen en op catwalks helaas maar mondjesmaat zien.

Sandra Sprott (Oslo, 1975), getrouwd en moeder, groeide op in Noorwegen. Ze is producer en black hair-blogger op Sprottje.com. Ze heeft een Nederlandse moeder en een Antilliaanse vader en draagt haar haar al jaren in box braids.

“Voor zolang ik me kan herinneren, ben ik geobsedeerd, gefascineerd, maar ook gefrustreerd met mijn haar bezig. Mijn haar zit, nog steeds, zelden naar tevredenheid. Tenzij ik hulp inschakel van professionele kappers. En dan gaat het vaak nog mis. Mijn fascinatie voor kroeshaar is ook zichtbaar als ik mijn familie in Amerika bezoek. Binnen een paar uur heb ik het met mijn nichtjes over ons haar, wisselen we tips uit, en word ik overspoeld met productinformatie en do's & don'ts. En ik vind het heerlijk. Ik ben opgegroeid in Oslo, in het pre-internettijdperk, als kind van een blonde moeder, dus lange tijd waren de gesprekken met mijn familie in het buitenland de enige manier om erachter te komen hoe met mijn haar om te gaan. Mensen met kroeshaar moesten het qua haarkennis sowieso vaak hebben van vrienden en familie. Omdat ik die kennis, trends, weetjes en info over nieuwe producten graag wilde delen, ben ik mijn blog gestart. En van het bloggen kwam het idee voor een boek.”

Black hair wordt in al zijn verscheidenheid gevierd. En dat werd tijd

Janice Deul (Rotterdam, 1962) is journalist en maakt zich via haar platform Diversity Rules sterk voor meer diversiteit in mode en magazines. Ze heeft Surinaamse roots en rockt een zelf gecreëerde vlechtknottencoupe, bantu knots to the max.

“Het schoonheidsideaal in modeland is met name blank en blond. Lately zien we meer gekleurde modellen in campagnes, maar het percentage kleur op catwalks en covers is nog altijd lager dan in de jaren 90. Daar komt bij dat topmodellen zoals Joan Smalls, Binx Walton en Jourdan Dunn allemaal (semi) straight hair hebben; afro's à la Lupita zie je relatief weinig. Dreadlocks, bantu knots en andere black hair styles, zoals cornrows, lijken nu een trend te zijn. Maar met name als ze worden gedragen door white models. De schoonheid van zwarte vrouwen wordt vaak niet (h)erkend en voor black hair geldt

hetzelfde. De tijden veranderen echter. En gelukkig maar. Zo lieten Prada en Céline zich in het afgelopen modeseizoen representeren door black models met natural hair. Voor het eerst ever! Anno 2015 lijken begrippen als schoonheid en glamour een bredere invulling te krijgen. Met dit boek documenteren we deze ontwikkeling en hopen we een en ander een boost te geven door zo'n veertig sterke, ambitieuze, fashionable en gorgeous black hair beauties in al hun diversiteit te laten zien.”

‘In de toko zul je mijn merk niet vinden’

Dominique Snip (Paramaribo, 1983) is managing director van Sheado, een bedrijf dat gespecialiseerd is in kroeshaarproducten en -behandelingen op plantaardige en biologische basis.

In 2004 startte ze een kroeshaarblogger, drie jaar later volgde haar boek *Crown of Glory*. Ze is dus al ruim tien jaar druk met haar missie: mensen leren van hun natuurlijke haar te houden.

“Een kapper ben ik niet, en dat wil ik ook niet zijn. Ik ben kroeshaarspecialist en als zodanig deskundig in het ontwikkelen van producten en behandelingen voor natural black hair. Die deskundigheid krijg je niet zomaar. Daar gaan jaren van studie en onderzoek aan vooraf. Maar dat lijken mensen zich niet altijd te realiseren. Tegenwoordig geven veel vloggers of bloggers informatie over kroeshaar. En dat juich ik toe. Alleen zijn de voorgestelde technieken niet altijd even juist en zijn de tips niet altijd op elk hoofd toepasbaar.”

Dominique Snip heeft een duidelijke visie op haar vak. Die visie heeft ze vertaald in haar merk Sheado en een kapsalon annex brandstore in Den Haag, waar twee kapsters de door haar ontwikkelde behandelingen uitvoeren. Ze geeft workshops op het gebied van haarverzorging en volgde een studie bij een dermatologisch instituut waardoor ze zich tevens specialist op het gebied van hoofdhuid- en haarproblemen mag noemen. “Dergelijke aandoeningen worden vaak veroorzaakt door het gebruik van shampoos en andere producten die sulfaten bevatten. Daarom werk ik uitsluitend met grondstoffen van moeder natuur.”

Identiteit

Vaak hangt een professionele roeping samen met persoonlijke ervaringen. Is dit ook bij jou het geval? “Jazeker. Toen ik op m'n achttiende in Nederland aankwam, was dat echt een culture clash. Ten eerste vanwege het weer. Het was december 2001 en toen ik met mijn zusje en moeder op Schiphol aankwam, voelde het alsof we een vrieskist instapten. Ik kon niet wennen aan de kou. En mijn haar evenmin, want mijn golvende gerelaxte coupe veranderde in no time in een bos stro. Daar kwam bij dat ik me hier niet thuis voelde. Vanwege mijn donkere huid werd ik gepest op school. Dat maakte me onzeker en verdrietig. Ik vroeg me af wie ik was en wie ik wilde zijn. Toen ik in 2004 de schaar in mijn gerelaxte haar zette en bij de kapper een mooie TWA liet knippen, viel alles op z'n plek. Meteen had ik mijn identiteit terug; ik was Dominique, met m'n kroeshaar en donkere huid. Met het afknippen van mijn haar liet ik de oude, onzekere Dominique achter en ging ik zelfbewust door met mijn nieuwe leven. Zoals vroeger wil ik nooit meer zijn en ik wil me ook nooit meer voelen zoals toen. Iedereen vindt mijn haar tegenwoordig prachtig. Witte mensen willen het altijd aanraken. Dat begrijp ik best, want het is vreemd voor hen; ze zien niet vaak dames met een bos natuurlijk kroeshaar. Van donkere vrouwen krijg ik geregeld te horen: ‘Door jouw boek heb ik de big chop gedaan.’ Of: ‘Jij hebt me geleerd van mijn haar te houden.’ En dat is precies de boodschap die ik met mijn merk en mijn werk wil overbrengen: love your hair! Leer het kennen, het is prachtig. Dus ga die liefdesrelatie met je eigen haar aan.”

Ster-ingrediënt

Hoe is je merk tot stand gekomen? “Sinds 2004 knutselde ik allerlei dingen in elkaar. Gewoon in mijn eigen keuken. Met shea butter als ster-ingrediënt, in plaats van minerale olie dat in heel veel producten zit. Ik ben research gaan doen en heb wetenschappelijke studies gelezen. Bij de groothandel bestelde ik butters, olie'tjes en andere ingrediënten en die ging ik dan mixen. Net zoals je een pom maakt. Het begon als hobby, maar omdat goede haarproducten zo slecht te vinden waren, wilde ik gaan produceren voor de markt. Dus besloot ik een biologisch/plantaardig merk voor kroes en krul te ontwikkelen. In 2011 begon ik mijn onderzoek hiernaar. Het bracht me via de Voedsel- en Warenautoriteit naar de Europese Unie, waar de regelgeving voor cosmeticafabrikanten wordt gemaakt. Bij de eerste vier producten die ik ontwikkelde, kreeg ik hulp; die daarna heb ik helemaal zelf geformuleerd. Ik heb nu een assortiment met zeven producten, waar onder shampoo, conditioner, hair milk en hair butter.

TIPS VAN DOMINIQUE VUISTREGELS VOOR EEN CONSISTENTE HAARROUTINE.

1. “WAS JE HAAR ÉÉN KEER IN DE WEEK MET EEN MILDE SHAMPOO ZONDER SULFAAT. NIET MET APPELAZIJD OF ANDERE HUISMIDDELEN DIE NU IN ZWANG ZIJN. JE HAAR EN HOOFDHUID HEBBEN EEN GOEDE REINIGING NODIG.”
2. “GEBRUIK EEN CONDITIONER EN EEN MOISTURIZER NA HET WASSEN. KROES- EN KRULHAAR IS VAN NATURE HEEL DROOG. DUS MOISTURIZER (GEEN HAARVET!) IS EEN MUST OM HET HAAR TE HYDRATEREN.”
3. “SEAL HET HAAR NA DE WASBEURT MET HAAROLIE OF -BOTER. DIT ZORGT ERVOOR DAT HET LANGER GEHYDRATEERD BLIJFT.”

De milk is mijn bestseller; dat is een heerlijke verwenner voor het haar.”

Wat is jouw visie op de black hair-wereld? “Ik zie heel veel teleurgestelde consumenten omdat er weinig kappers zijn die goed met natuurlijk kroeshaar kunnen omgaan. Ik zeg dat niet uit arrogantie, maar maak dat op uit verhalen van klanten. Soms hoor ik schrijnende berichten over kaalheid en mislukte behandelingen. Mensen zijn steeds vaker klaar met curly of relax. Black hair-kappers zouden dus meer moeten focussen op natuurlijk haar. Naar mijn gevoel laten ze nu een hele markt liggen. Een ander ding is dat mensen met black hair überhaupt niet serieus worden genomen. Wij moeten onze haarproducten nog altijd halen bij winkels waar je ook zoutvles en kerrievoeder koopt. Dat willen we niet meer. Om die reden verkoop ik mijn producten alleen via professionele kapsalons. In de toko zul je Sheado niet vinden.”

‘Black hair movement?
*Wat heeft de wereld met
 zwart te maken?*
 Die gedachte moeten we
 ver van ons werpen’

Kenny B (Paramaribo, 1961) is in zijn thuisland Suriname al jaren bekend als zanger. In 2015 heeft zijn carrière een vlucht genomen in Nederland doordat hij een succesvol album heeft opgenomen in de Nederlandse taal. Kenneth Bron is een trotse vader, woonachtig in Tilburg, waar hij is gaan wonen toen hij in 1991 naar Nederland kwam als politiek vluchteling.

“Ik ben reggaemuziek gaan maken, omdat reggae makkelijk te spelen is op gitaar, maar vooral, omdat het zich goed leent voor politieke en maatschappelijke issues, kijk naar Bob Marley. *One Love*.

Ik ben geen rasta, maar ik heb wel bewust gekozen voor mijn dreads. Ik vond het bij me passen en mijn neef vertelde me destijds dat de mannen vroeger ook dit haar hadden. Ik zie het ook terug in de geschiedenisboeken, mannen met lang, gevlochten haar. Anders dan wat ik heb, maar wel lange vlechten. Ik vind het prachtig. Mijn haar past bij me, maar ik heb er niet per se een religieuze gedachte over. Mijn passie is het mergen van mensen. Het gaat niet om kleur of om haar. Het gaat om unity. *When I see you, I see the image of God*. Ik probeer altijd het mooie van mensen te zien. Ik geloof dat ik in mijn teksten boodschappen kan overbrengen. Dat is, net als politiek, opkomen voor een groep. Ervoor zorgen dat het leven van bepaalde mensen beter wordt door hen hoop en blijdschap te brengen. Mijn boodschap komt over. Via radio en tv.

WASSEN

“IK WAS HET ÉÉN KEER PER WEEK
MET EEN REGULIERE SHAMPOO.
NIKS SPECIAALS. IN SURINAME
WASSEN ZE HET MET OKER EN ZO,
MAAR DAT DOE IK NIET.”

VERDERE VERZORGING

“MIJN NICHT ONDERHOUDT
MIJN DREAMS OM DE TWEE OF DRIE
WEKEN. IK DOE ER VERDER NIET
VEEL MEE. SOMS VERF IK HET
ZWART OMDAT HET VANBINNEN STOF
VASTHOUDT. VOOR MIJN HOOFDHUID
GEBRUIK IK EEN BEETJE KOKOSOLIE.”

Mijn denken hoeft niet te stroken met dat van anderen.

Toen ik jong was, werd ik gepest omdat ik marron ben, uit het binnenland kwam, mijn ouders een andere taal spraken. Mijn moeder zei: ‘Vecht terug.’ Mijn vader zei: ‘Word vrienden met hen.’ Iedereen die mij heeft gediscrimineerd, heb ik leren begrijpen. Omdat ik oog had voor hun opvoeding, hun situatie.

Mijn vader komt uit Moengo Tapoe en mijn moeder uit een dorp iets verder, in de binnenlanden van Suriname.

Mijn vader heeft ons veel dingen geleerd. In mijn opvoeding eet je bijvoorbeeld niet het eten van een vrouw die op dat moment ongesteld is. Vroeger zaten die op een andere bank dan de mannen en in een

aparte hut. Op een gegeven moment zei mijn moeder:

‘Ik kook toch met mijn handen, ik ben toch niet vies?’ Natuurlijk is ze niet vies, maar zulke gewoontes zitten gewoon heel diep, zonder dat ik het nu nog kan beredeneren. Ik eet geen vlees of mosselen, maar in mijn jeugd aten we wel akale, dat zijn wormen, en die eet ik bijvoorbeeld dan weer wel omdat ik dat ken. De mensheid is belangrijker dan de muziek die ik maak. Muziek is maar een klein deeltje van mij. Als ik me niet meer mag bemoeien met mensen, dan hoef ik geen muziek te maken. Want dat gevoel, die behoefte, ligt aan de basis van alles wat ik doe. De muziek geeft me een podium om mijn boodschap over te brengen. In het Nederlands zingen wilde ik altijd al, maar ik dacht: het komt vast niet over omdat ik een accent heb. Maar ik zong ook al in het Engels en het Spaans, dus waarom eigenlijk ook geen Nederlands dacht ik op een gegeven moment.

Doutzen, Edsilia en Anouk? Het lied gaat over een vrouw. Ik ken genoeg vrouwen die bij wijze van spreken mooier zijn dan deze drie, maar als ik onbekende namen noem, dan kent niemand die. Mijn droomvrouw? Zit vooral aan de binnenkant. Mensen kunnen me boeien door wie ze zijn. Wie je bent, maakt mensen mooi. Ik houd van mooie mensen en vrouwen. Het zou hypocriet zijn om dat te ontkennen. Let's be honest, er zijn zoveel mooie vrouwen. Weaves en extensions vind ik geweldig. Als vrouwen iets willen doen met hun haar zodat ze zich comfortabel voelen, laat ze dan. Ook al willen ze grijze krullen tot op hun billen. Black hair movement? Wat heeft de wereld met zwart te maken? Die gedachte moeten we ver van ons werpen. Misschien heeft die vrouw met die weave geen tijd voor die discussie omdat ze bezig is om haar juristenopleiding af te maken. Op basis waarvan kunnen we andermans haar claimen? Laat mensen doen wat ze willen. Wat moet ik mijn kinderen uitleggen over superioriteit van haar? Mijn dochter mag doen met haar haar wat ze wil. Ook al scheert ze het allemaal af. Als iemand een probleem heeft met mijn kleur of haar, is dat jammer voor diegene. Ik ben graag rolmodel voor mensen, maar op basis van maatschappelijke positie, niet op basis van huid of haar.”

‘Ik maak de haarmomenten met mijn dochter altijd zo memorabel mogelijk’

Singer/songwriter Sabrina Starke (Paramaribo, 1979) leverde onlangs haar vijfde album af. Ze groeide grotendeels op in Rotterdam, waar ze nu samenwoont met haar vriend, hun dochter Ke-niya (2004) en zoon Djeru (2010) en draagt haar natuurlijke haar sinds enige tijd in een fade.

“In deze fase van mijn leven ben ik zoekende naar mijn eigen look en stijl. Ik vind het leuk om daarmee te experimenteren. Inmiddels weet ik wel wat me staat: sterke uni’s en strakke lijnen. Een beetje androgyn. Ik durf meer van mezelf te laten zien. Dat weerspiegelt zich ook in mijn haar. Als artiest kan ik me best een en ander permitteren. Ik krijg nooit commentaar, wel veel complimenten. Met name mijn korte coupe vinden mensen cool. Zelf houd ik er ook van: stoer en sexy. Nu heb ik het opgeschoren tot een blockhead, ook wel fade of undercut genoemd.

In 2011 heb ik voor de eerste keer een big chop laten doen. Ik wilde uit mijn comfort zone treden. Als dochter van twee emotioneel gesloten ouders, iets wat vaker voorkomt in de Surinaamse cultuur, was ik opgegroeid tot een gesloten mens. Pas sinds anderhalf jaar ben ik me daar bewust van. Weet ik hoe het komt dat ik ben zoals ik ben. Ik ben me toen gaan afvragen: wat wil ik vasthouden van wat ik heb meegekregen vanuit mijn opvoeding en wat wil ik loslaten? In die fase zit ik nu eigenlijk nog. Ik vind het fijn dat ik anderen kan stimuleren om trots te zijn op zichzelf. Simpelweg door dat zelf ook te zijn en dat te laten zien. Neem het haren kammen in onze cultuur, dat door vrijwel elk meisje als pijnlijk en vervelend wordt ervaren. Ik heb ervoor gekozen om de tijd die ik besteed aan het haar van mijn dochter

zo mooi en memorabel mogelijk te maken. Dat is echt ons moment. Wassen, crèmen, stomen, haar hoofdhuid met olie masseren, vlechten. Ik doe alles met liefde, zodat ze niet zal denken: mijn haar is onhandelbaar. Van jongs af aan heb ik haar het gevoel meegegeven dat haar haar mooi is. Ze is blij met zichzelf en met haar haar. Ik kijk bewust naar de spullen waarmee ik mijn kinderen omring. Zwarte Barbies, boeken met zwarte figuren, poppen met black hair, whatever. Uit Amerika neem ik veel mee, want het is hier moeilijker te krijgen. Zodra ik iets zie waar mijn kids een goed gevoel

van krijgen, koop ik dat. Ik wil dat ze een positief zelfbeeld ontwikkelen. Zelf heb ik dat lange tijd niet gehad.

Als klein meisje droeg ik mijn haar in kwikwiba-stijl, met kraaltjes en strikken. Vanaf m'n twaalfde, dertiende werden dat fake braids. Dat deed altijd iemand uit de familie. Vanaf mijn vijftiende, zestiende ben ik gaan straighten. Gewoon omdat ik glad haar wilde. Je groeit op en ziet in bladen en op tv voornamelijk een wit schoonheidsideaal. Zwarte vrouwen in clips en buitenlandse bladen hadden doorgaans gestraight haar. Dus als jong meisje ga je denken: mijn haar is niet mooi. Het werd vanuit huis ook niet aangemoedigd om je eigen haar te dragen. Dat was simpelweg not done. In Surinaamse winkels zag je thuiskits om je haar te straighten. De meisjes op die verpakkingen hadden altijd lang, gerelaxt haar. Ik wilde zijn zoals zij. Wilde dat mijn haar er net zo uitzag. Ik weet nog goed dat ik het voor het eerst liet relaxen. Bij een thuiskapster in Rotterdam. Ik had het gevoel dat ik er eindelijk bij hoorde. Voelde me echt bijzonder. Daarna heb ik jarenlang weave gedragen, ik ben superhandig met mijn haar, dus kan alles zelf.

Rond m'n twintigste ben ik me gaan verdiepen in de zwarte cultuur. Na een jarenlange zelfstudie ben ik erachter gekomen dat ik trots mag zijn op mezelf, m'n neus, m'n kleur en m'n afkomst. In 2002 ben ik met dreads begonnen, ook om de wereld te laten zien wie ik écht ben. Ik ben me bewust van m'n positie als bekende, succesvolle zwarte vrouw. Ons land telt echter veel meer dames als ik. Onze jeugd heeft deze rolmodellen nodig, helaas zijn zij maar mondjesmaat in beeld. Daarom wil ik hen representeren. Mijn nieuwste album *Sabrina Starke* is feitelijk een ode aan de zwarte vrouw. Wij zijn waardevol. Mogen er zijn. Gezien worden. Dat idee wordt onderstreept door de foto op de cover: een krachtige compositie van uiteenlopende zwarte vrouwen, verenigd in schoonheid en verbondenheid.”

WASSEN

“VOLGENS DE LOC-METHODE, OMDAT HET ZO DROOG IS. EEN HEEL RITUEEL, DAT CIRCA DRIE UUR DUURT. IK PROBEER HET ELKE WEEK TE DOEN.”

KAPPER

“PAS TOEN IK DERTIG WAS, BEN IK VOOR HET EERST BIJ EEN ECHTE KAPSALON BINNENGESTAPT. NU BEN IK KLANT BIJ RODNEY VAN JOOZE IN AMSTERDAM. HEM VERTROUW IK ECHT.”

FAVORIET HAARMERK

“IK BEN NOG EEN BEETJE OP ZOEK NAAR WAT WERKT VOOR MIJ, MAAR GEBRUIK TEGENWOORDIG ALLES VAN AUNT JACKIE'S. DIE PRODUCTEN ZIJN OP WATERBASIS, DUS NIET TE VETTIG.”

HAARHELDINNEN

“VROEGER LAURYN HILL, VANWEGE HAAR PERFECTE DREADS. WAT LUPITA NYONG'O NU DOET MET HAAR HAAR IS OOK STOER, MAAR IK HAAL MIJN INSPIRATIE VOORAL VAN BLOGS ALS MY NATURAL HAIR EN THE NATURAL HAIR CLUB.”